

*Педагогам і учням Миколаївського муніципального
колегіуму з любов'ю та повагою присвячую.
Складаю щиру подяку Володимиру Йосиповичу Тулубу,
директору Миколаївського холодокомбінату "Фрост" за
фінансову підтримку цього видання.
Автор.*

Вступне слово автора до читача

Любий друже!

Державотворчі процеси в Україні, утвердження суверенної, незалежної, самостійної, правової, соціально орієнтованої держави в умовах докорінної трансформації світоглядних орієнтацій та самосвідомості широких мас народу і, в першу чергу, підростаючого покоління, органічно зумовлюють потребу формування громадянського суспільства.

На порядку денному завдань сучасної школи й освіти - виховання справжнього громадянина, як патріота рідної землі, свого краю, роду й народу, громадянина-творця, здатного усвідомити своє покликання і знайти своє місце у мінливому світі. Ось чому сьогодні необхідні висока патріотична самосвідомість, національна самоповага і міцна громадянська позиція кожного члена українського суспільства, тісна єдність і згуртованість усіх і кожного навколо ідеї незалежності та побудови правової держави в Україні. Побудова громадянського суспільства якнайкраще відповідатиме завданням вільного розвитку особистості, примножуватиме матеріальні та духовні багатства країни, створить умови для всебічного розвитку людей фізичної та духовної праці.

З огляду на викладене актуальними є наукове розроблення і практичне забезпечення, по суті, нової системи громадянської освіти і громадянського виховання, мета якого - сформувати у школярів комплекс громадянських якостей, високих моральних чеснот, справжнього патріотизму й подвижництва, самоактивності, почуття обов'язку й усвідомленої відповідальності перед суспільством, рідною усім нам **Батьківщиною - Україною**.

Актуальність громадянської освіти й громадянського виховання в Україні зумовлюється водночас процесом відродження нації на порозі XXI століття, III тисячоліття від Різдва Христового.

У своїй сукупності ці процеси вимагають формування громадянської

культури на міцних підвалинах демократичних цінностей, прав і свобод кожної людини, громадянина своєї держави й народу.

Громадянське виховання - процес формування громадянськості як інтегрованої якості особистості, що дає людині можливість відчувати себе морально, соціально, політично і юридично дієздатною та захищеною. Воно покликане виховувати особистість чутливою до свого оточення, залучати її до суспільного життя, в якому права і свободи людини разом з обов'язками є пріоритетними, визначальними й незаперечними. Громадянське виховання поєднує суспільну й приватну сфери.

Такі характеристики громадянськості свідчать про визначальну роль світогляду особистості, на основі якого формується система її ціннісних орієнтацій, світоглядних орієнтирів, поглядів, переконань, усвідомлюється місце в суспільстві, визначаються як права, так і обов'язки перед співвітчизниками, суспільством, Батьківщиною.

На підставі сказаного можна зробити висновок, що новий шкільний курс "Громадянознавство" є інтегративним і спрямований на те, щоб узагальнити й систематизувати знання ряду навчальних предметів (історія, правознавство, політологія, географія тощо), а також допомогти виробити цілісне уявлення про суспільство, посісти певну життєву позицію і на цій основі саморозвинутися і самореалізуватися.

Проте бути справжньою особистістю – це, перш за все, стати справжнім громадянином.

Коли ви самі цього забажаєте, даний навчальний посібник може стати для вас добрим радником.

Хай щастить !